

Sporun Sosyal Bütünleşme Üzerindeki Etkileri

Feray KÜÇÜKBAŞ DUMAN¹

Özet

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi: 13.11.2020
Kabul Tarihi: 18.12.2020
Online Yayın Tarihi:
18.12.2020

Sosyal bir varlık olan insanoğlu diğer insanlarla bir arada yaşamaya ve iletişim kurmaya ihtiyaç duymaktadır. Bireyin ilk olarak ailede başlayan sosyalleşmesi, zaman içerisinde genişleyerek yaşam boyu devam etmektedir. Spor, kişilerin gelişimini kolaylaştıran ve toplumsal bir kimlik kazanılmasında etkili yollardan biridir. Ayrıca sporun farklı kültürlerden insanları bir araya getirerek toplumsal uzlaşmaya katkı sağlayıcı bir özelliği de bulunmaktadır. Bu çalışma, sportif faaliyetlerin sosyal bütünlemeye olan etkisini belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu amaçla, grup halinde bisiklet sürüşlerine katılmış kişilerde sporun sosyal bütünleşme anlamında sağladığı katkı ölçülmeye çalışılmıştır. Çalışmanın örneklemini İstanbul ilinde değişik zamanlarda grup halinde günübirlik gerçekleştirilen bisiklet sürüşlerine katılmış 74 kişi oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında Sporda Sosyal Bütünleşme Ölçeği (SSBÖ) kullanılmıştır. Ölçek "kişisel gelişim", "sosyalleşme", "fiziksel fayda", "bütünleşme", "psikolojik gelişim", "ahlaki gelişim" ve "duygusal gelişim" olmak üzere 7 alt boyuttan oluşmaktadır. Elde edilen veriler, katılımcıların Sporda Sosyal Bütünleşme Ölçeği'nden aldıkları toplam puan ile çeşitli demografik faktörler (cinsiyet, yaş, medeni durum, çocuk sahibi olma, eğitim düzeyi, çalışma durumu, sigara kullanımı, düzenli spor) arasındaki ilişkiler incelenerek "Bağımsız Gruplar t-Testi" ve "Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)" ile analiz edilmiştir. Çalışma sonuçlarına göre; katılımcıların Sporda Sosyal Bütünleşme Ölçeği puanlarının medeni durum ve düzenli spor yapma bakımından anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular sonucunda, grup halinde yapılan bisiklet sürüş faaliyetlerinin sosyal bütünleşmeye katkı sağladığı ve bu katkının demografik özelliklere bağlı olarak değişkenlik gösterdiği saptanmıştır. Bu tespitten hareketle literatürde farklı spor etkinlikleri ve etkinliğe katılım sayısının da dikkate alındığı çalışmalar, sporun farklı dallarının sosyal bütünleşmeye etkisinin ölçülmesi konusunda yardımcı olacaktır.

Anahtar Kelimeler

Spor, Sosyal Bütünleşme,
Bisiklet

The Effect of Sport on Social Integration

Abstract

Article Info

Received: 13.11.2020
Accepted: 18.12.2020
Online Published:
18.12.2020

Humans are inherently social. They need to live together and communicate other people. The socialization of the person, which first started in the family, expands over time and continues throughout life. Sport is one of the effective ways to facilitate the development of individuals and to gain a social identity. In addition, sports have a property that contributes to social consensus by bringing people from different cultures together. This study aims to determine the effects of sports activities on social integration. For this purpose, it was tried to measure the contribution of sports in terms of social integration in people who participated to daily cycling activities. The sample of this study consisted of 74 people who participated in these group activities at different times in Istanbul. Social Integration in Sports Scale was used to collect data. The scale consists of 7 sub-dimensions: "personal development", "socialization", "physical benefit", "integration", "psychological development", "moral development" and "emotional development". Data were gathered through Social Integration in Sports Scale and analyzed by Independent Samples t-Test and ANOVA test to examine the relations of scale scores with various demographic (*gender, age, marital status, having children, education level, employment status, smoking, regular sports*) factors. According to the results of this study, it was determined that participants' Social Integration in Sports Scale scores significantly differ in terms of marital status and regular sports. According to the data obtained in this study, cycling activities carried out in groups contribute to social integration. This contribution varies depending on demographic characteristics. Based on this determination, studies in the literature in which different sports activities and the number of participations in the activity are considered will help to measure the effect of different branches of sports on social integration.

Keywords

Sports, Social Integration,
Cycling

¹İstanbul Üniversitesi, Kalite Koordinatörlüğü, İstanbul / Türkiye

Giriş

İnsanoğlu toplum içinde yaşayan sosyal bir varlıktır. Diğer insanlarla bir arada yaşamaya ihtiyaç duyar. Sosyal bir varlık olması sebebi ile bulunduğu toplum içinde diğer insanlarla çeşitli ilişkiler kurar. İnsanın dünyada yaptığı gelişmeler ve sebep olduğu değişiklikler çoğunlukla başka insanlarla birlikte olmak istemesi ve farklı şekillerde diğer insanlarla etkileşimde bulunması ile oluşmaktadır (Freedman ve ark., 1989). İnsanoğlu için yaşadığı toplum içerisinde kendi yerini belirlemek ve saygınlık kazanmak önemlidir. Bireylerin sosyalleşmesi de bu ihtiyaçlarının karşılanması ile ilgilidir (Gündoğdu, 2013).

İnsanın toplumsal hayatı, aklının ve düşüncelerinin eseri olup sürekli bir değişim geçirmektedir. Bu değişim sosyalleşme sürecinde gerçekleşmektedir (Aslantürk ve Amman, 2020). Sosyalleşme, birçok bilim dalını ilgilendiren, belli bir kültürel ve toplumsal yapı içerisinde insanı sosyal sistemin üyesi haline getiren genel bir süreçtir. Birçok bilim dalına konu olması sebebi ile farklı şekillerde tanımlanan sosyalleşme, konu edildiği bilim dalına ve bağlamına göre de farklı şekillerde ele alınmaktadır (Balcı, 2000). Sosyolojik açıdan bakıldığında toplumun değer yargılarının, ideallerinin ve sosyal hayatta üstleneceği rollerin öğretildiği bir süreçtir. Bu süreci bir “öğrenme süreci” olarak tanımlamak mümkündür (Memduhoğlu, 2008). Genel anlamda sosyalleşme, kültürel unsurların toplumla kurulan temas yolu ile öğrenilmesi ve öğretilmesi sürecidir. Bu süreç aynı zamanda bir toplumun kültürel yapısının diğer kuşaklara aktarılmasıyla sürekliliğin sağlanması açısından da etkili bir araçtır (Yılmaz, 2013).

İlk olarak ailede başlayan sosyalleşme, arkadaş çevresi, okul çevresi gibi farklı gruplar içerisinde genişleyerek bireyin hayatının her döneminde devam etmektedir. Sosyalleşen birey, etkileşim içinde olduğu diğer bireylerle sosyal birer grup oluşturmaktadır (Yılmaz ve ark., 2006).

Toplum, içerisinde farklı yapıda grupları ve kültürel bileşenleri barındıran bir alandır. Toplumun uyumlu şekilde işleyen bir bütün olarak devam etmesi, toplumsal düzenin sağlanması ve sosyo-ekonomik gelişimin sürdürülmesi için toplumsal bütünlük halinin korunması gereklidir. Bu sebeple bir toplumdaki değişim ve farklılaşma kadar bütünleşme de büyük önem taşımaktadır. Sosyal bütünleşme küçük grupların oluşturduğu “biz” duygusunun toplum seviyesine taşınmasıdır. Bir başka deyişle, toplumda yer alan sosyal grupların toplumdaki bütünleşmeyi bozmayacak seviyede olmasıdır (Aktaran: Türkkahraman ve Tutar, 2009).

Günümüzde bireylerin fiziksel, duygusal ve toplumsal açıdan gelişimini kolaylaştıran, karşılıklı dayanışmanın oluşturulmasında ve toplum üyeliğinin kazanılmasında en etkili seçeneklerden biri spordur. Spor, bir takım fiziksel aktiviteleri içermesinin yanında, insanlara kişisel ve sosyal birer kimlik kazandırması ve grup üyeliği hissi vermesi açısından sosyalleşmeye yardımcı bir kavramdır (Küçük ve Koç, 2004). Spor sayesinde kişiler kendilerini ifade edebilecekleri bir ortam bulabilmekte, böylece sosyalleşme süreci içinde yer almaktadırlar (Lenger ve Schumacher, 2015).

Fiziksel aktivite şeklindeki bireysel boyutunun yanında, toplum üzerindeki etkisi sebebi ile sosyal bir olgu olarak da kabul gören sporun toplum üzerindeki rolü ve etkileri hakkında pek çok çalışma yapılmaktadır. İçerisinde insani idealleri barındıran sporun, bireylere kazandırdığı pozitif etkiyi topluma da yansıtması beklenir. Sporun hem toplumsal olarak olumlu bir yol gösterici yönü hem de uzlaşmayı sağlayıcı bir potansiyeli bulunmaktadır (Suner ve Atlı, 2018).

Gün geçtikçe artan popülerliği ile spor, değişik alanlarda çalışan, farklı kültürlerden insanların ilgi odağı haline gelmesi ile toplumsal bir olguya sahip olduğunu göstermektedir. Tarihsel gelişimi içerisinde spor, geçmişten bugüne sosyal bütünleşme görevini yerine getirmektedir (Yılmaz ve ark., 2006).

Bu çalışma, sportif faaliyetlerin bireylerin sosyal bütünleşmesine olan etkisini belirlenmeyi amaçlamaktadır. Bu amaçla, grup halinde gününbirlik gerçekleştirilen bisiklet etkinliklerinden yola çıkılarak sporun sosyal bütünleşmeye olan katkısı farklı değişkenler yardımı ile değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Materyal ve Yöntem

Araştırmanın Modeli

Çalışmada, grup halinde gününbirlik bisiklet sürüşlerine katılmış kişilerde sporun sosyal bütünleşme anlamında sağladığı katkı ölçülmeye çalışılmıştır. Çalışma, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeline göre şekillenmiştir.

Çalışma Grubu

Çalışmanın örneklemini İstanbul ilinde değişik zamanlarda grup halinde gerçekleştirilen bisiklet sürüşlerine katılmış 74 kişi oluşturmuştur. Veriler anket yöntemi ile elde edilmiştir. Araştırmaya, çalışmayı katılmayı kabul eden gönüllü kişiler dahil edilmiştir.

Veri Toplama Aracı

Çalışmada veri toplama aracı olarak geçerlik ve güvenilirliği Yılmaz ve ark., (2006) tarafından yapılan Sporda Sosyal Bütünleşme Ölçeği (SSBÖ) kullanılmıştır. Ölçek 32 maddeden oluşmakta olup “kişisel gelişim”, “sosyalleşme”, “fiziksel fayda”, “bütünleşme”, “psikolojik gelişim”, “ahlaki gelişim” ve “duygusal gelişim” boyutlarını içermektedir. Maddelerin değerlendirilmesinde 5 puanlı likert tipi ölçek kullanılmaktadır (1=Kesinlikle katılmıyorum; 5=Kesinlikle katılıyorum).

Verilerin İstatistiksel Analizi

Elde edilen veriler SPSS 21 programı ile istatistiksel olarak analiz edilmiştir. İlk olarak verilerin normal dağılım gösterip göstermediği incelenmiş, normal dağılım gösterdiği (*Basıklık: -0,241, Çarpıklık: 0,076*) belirlendikten sonra katılımcıların Sporda Sosyal Bütünleşme Ölçeği puanları “cinsiyet, yaş, medeni durum, çocuk sahibi olma, eğitim düzeyi, çalışma durumu, sigara kullanımı, düzenli spor” değişkenlerine göre “Bağımsız Gruplar t-Testi” ve “Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)” ile analiz edilmiştir. Veriler değerlendirilirken istatistiksel olarak anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak alınmıştır.

Bulgular

Çalışmadan elde edilen bulgular tablolar halinde aşağıda sunulmuştur.

Tablo 1. Demografik Bilgiler

Değişkenler	Grup	Frekans	Yüzde	Değişkenler	Grup	Frekans	Yüzde
Cinsiyet	Kadın	21	28,4	Eğitim durumunuz?	Lise	13	17,6
	Erkek	53	71,6		Lisans	37	50
Yaş	26-35	24	32,4	Lisansüstü	24	32,4	Çalışıyor musunuz?
	36-45	39	52,7	Evet	63	85,1	
	46-55	11	14,9	Hayır	11	14,9	
Medeni Durum	Evli	36	48,6	Evet	7	9,5	Sigara kullanıyor musunuz?
	Bekar	31	41,9	Hayır	67	90,5	
	Boşanmış	7	9,5	Evet	61	82,4	
Çocuğunuz var mı?	Evet	18	24,3	Hayır	13	17,6	Düzenli olarak spor yapıyor musunuz?
	Hayır	56	75,7				

Katılımcıların demografik özellikleri incelendiğinde; % 28,4 kadın ve % 71,6'sı erkektir. Yaş grubuna göre en fazla katılımcı % 52,7 ile 36-45 yaş grubudur. Bu yaş grubunu % 32,4'le 26-35 yaş ve % 14,9'la 46-55 yaş grubu izlemektedir. Katılımcıların % 48,6'sı evli, % 41,9'u bekar ve % 9,5'i boşanmıştır. Ayrıca katılımcıların %24,3'ü çocuk sahibi olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların eğitim durumu incelendiğinde; %50'sinin lisans mezunu, % 32,4'ünün lisansüstü ve % 17,6'sının lise mezunu olduğu görülmektedir. Katılımcılardan % 85,1'i çalıştığını belirtmiştir. Sigara kullanan katılımcı yüzdesi ise % 9,5'tir. Ayrıca katılımcıların % 82,4'ü düzenli olarak spor yaptığını belirtirken düzenli spor yapmayanların oranı ise % 17,6'dır.

Katılımcıların cinsiyetleri ile SSBÖ puanları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını anlamak amacıyla Bağımsız Gruplar t-Testi uygulanmıştır. Bulunan sonuçlar Tablo 2'de belirtilmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların SSBÖ Puanları ile Cinsiyetleri Arasındaki Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Kadın	21	128,3333	1,79815	-0,475	0,636
Erkek	53	128,6604	2,93483		

Katılımcıların SSBÖ puanları ile cinsiyetleri arasında yapılan Bağımsız Gruplar t-Testi sonuçlarına göre anlamlı bir farklılık ($p=0,636 >0,05$) görülmemektedir.

Katılımcıların yaşları ile SSBÖ puanları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını anlamak amacıyla Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Bulunan sonuçlar Tablo 3'te belirtilmiştir.

Tablo 3. Katılımcıların SSBÖ Puanları ile Yaşları Arasındaki Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Yaş	N	Ortalama	Standart Sapma	F	p
26-35	24	128,2083	2,34018	1,965	0,148
36-45	39	128,3846	2,79676		
46-55	11	130,0000	2,52982		

Katılımcıların SSBÖ puanları ile yaşları arasında yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçlarına göre anlamlı bir farklılık ($p=0,148 >0,05$) görülmemektedir.

Eğitim durumu ve SSBÖ puanlarını incelemek amacıyla Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Sonuçlar Tablo 4'te belirtilmiştir.

Tablo 4. Katılımcıların SSBÖ Puanları ile Eğitimleri Arasındaki Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Yaş	N	Ortalama	Standart Sapma	F	p
Lise	13	129,4615	1,39137	0,970	0,384
Lisans	37	128,2703	2,16857		
Lisansüstü	24	128,5417	3,65917		

Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçlarına göre katılımcıların eğitim durumu ve SSBÖ puanlarını arasında anlamlı bir farklılık ($p=0,384 >0,05$) bulunmamaktadır.

Katılımcıların medeni durumu ve SSBÖ puanlarını arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Sonuçlar Tablo 5'te belirtilmiştir.

Tablo 5. Katılımcıların SSBÖ Puanları ile Medeni Durumları Arasındaki Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Medeni Durum	N	Ortalama	Standart Sapma	F	p
Evli	36	127,5833	2,97969	8,074	0,001
Bekar	31	129,0968	1,55681		
Boşanmış	7	131,2857	2,42997		

Katılımcıların SSBÖ puanları ile medeni durumları arasında yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçlarına göre anlamlı bir farklılık ($p=0,001 < 0,05$) görülmektedir. Bu farklılığın kaynağının belirlenmesi amacıyla Post Hoc Scheffe testi uygulanmış ve sonuçları Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Katılımcıların SSBÖ Puanlarının Medeni Durumları ile kıyaslanmasına İlişkin Post Hoc Scheffe Testi Sonuçları

Medeni Durum (I)	Medeni Durum (J)	Ortalama Fark	Standart Hata	p
Evli	Bekar	-1,51344*	0,59515	0,045
	Boşanmış	-3,70238*	1,00335	0,002
Bekar	Evli	1,151344*	0,59515	0,045
	Boşanmış	-2,18894	1,01644	0,106
Boşanmış	Evli	3,70238*	1,00335	0,002
	Bekar	2,18894	1,01644	0,106

Tablo 6 incelendiğinde, evli katılımcıların SSBÖ puanlarının bekar ve boşanmış katılımcıların puanlarına göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiğini söylemek mümkündür ($p < 0,05$).

Katılımcıların medeni durumlarına göre sorulara verdikleri puanlar Tablo 7'de belirtilmiştir.

Tablo 7. Katılımcıların SSBÖ Sorularına Verdikleri Puanların Dağılımı

Alt Boyut	Soru No	Anket Sorusu	Medeni Duruma Göre Toplam Puan			Tüm Değişkenler Genel Toplam Puan
			Evli (N=36)	Bekar(N=31)	Boşanmış(N=7)	
Kişisel Gelişim	9	Problemleri tespit etme yeteneğimi geliştirir.	157	135	33	325
	10	Problem çözme becerimi geliştirir.	140	124	28	292
	11	Çalışma alışkanlığı kazandırır.	141	124	28	293
	16	Stresten uzaklaşmama yardımcı olur.	142	124	28	294
	17	Denge ve koordinasyonumu geliştirir.	143	124	28	295
	18	Zamanı iyi kullanma becerimi artırır.	144	124	28	296
Sosyalleşme	20	Birçok görevin üstesinden gelebilme becerimi geliştirir.	114	113	27	254
	19	Güçlü arkadaşlık bağları kurmamı sağlar.	144	124	34	302
	21	Grupla iş bölümü yapmada fayda sağlar.	143	123	28	294
	22	Arkadaşlarımla dayanışma içinde olmamı sağlar.	143	124	28	295
	25	Arkadaşlarımla birlikte olmamı ve iyi zaman geçirmem sağlar.	151	143	34	328
	26	Yeni insanlarla tanışmamı sağlar.	144	124	28	296
Fiziksel Fayda	27	Birey olarak gelişmeye yardımcı olur.	144	123	28	294
	28	Diğer insanlarla ortak bir şeyleri paylaşmamı sağlar.	154	145	31	330
	2	Fiziksel olarak kendimi çok sağlıklı hissetmem sağlar.	162	124	29	315
	12	Kilo kontrolümü sağlar.	141	124	28	293
	13	Spor becerimi geliştirir.	141	125	28	294
	14	Vücut şeklimi korur ve zindelik sağlar.	165	140	34	339
Bütünleşme	15	Fiziksel gücümü artırır.	144	124	28	296
	29	Farklı siyasi görüşteki insanların bir araya gelmesini sağlar.	145	119	28	292
	30	Farklı kültürlerden gelen insanların bir araya gelmesini sağlar.	141	130	27	298
	31	Farklı ekonomik yapıya sahip insanların bir araya gelmesini sağlar.	143	121	28	292
Psikolojik Gelişim	32	Farklı inançtaki insanların bir araya gelmesini sağlar.	146	128	29	303
	1	Öz güvenimin gelişmesine katkı sağlar.	139	122	26	287
	4	Grup iş birliği becerimi geliştirir.	155	139	31	325
	7	Bir gruba aitlik duygumu geliştirir.	124	104	26	254
	8	Liderlik becerilerimi geliştirmeme yardımcı olur.	140	124	28	292
6	Diğer insanlara saygımı artırır.	147	124	28	299	

Ahlaki Gelişim	23	Bilgili, ahlaklı ve yardımsever olmama katkı sağlar.	131	118	28	277
	24	Örf, adet ve hukuk kurallarına uymam yönünde etki yapar.	149	134	28	311
Duygusal Gelişim	3	Başarına duygusu ile aldığım haz doruğa ulaşır.	145	124	28	297
	5	Macera duygumu artırır.	146	124	28	298

Tablo 7 incelendiğinde evli katılımcılarda en yüksek puan *fiziksel fayda* boyutunda, bekar katılımcılarda en yüksek puanı *sosyalleşme* ve boşanmış katılımcılarda ise en yüksek puan *fiziksel fayda* ve *sosyalleşme* boyutlarında görülmektedir.

Katılımcıların çalışma durumu ve SSBÖ puanlarını incelemek amacıyla Bağımsız Gruplar t-Testi uygulanmıştır. Sonuçlar Tablo 8’de belirtilmiştir.

Tablo 8. Katılımcıların SSBÖ Puanları ile Çalışma Durumları Arasındaki Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

Çalışma Durumu	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Evet	63	128,7302	2,62252	1,266	0,209
Hayır	11	127,6364	2,76668		

Bağımsız Gruplar t-Testi sonuçlarına göre katılımcıların SSBÖ puanları ile çalışma durumları arasında anlamlı bir farklılık ($p=0,209 > 0,05$) görülmemektedir.

Çocuk sahibi olma ve SSBÖ puanı ilişkisini incelemek amacıyla Bağımsız Gruplar t-Testi uygulanmıştır. Sonuçlar Tablo 9’da belirtilmiştir.

Tablo 9. Katılımcıların SSBÖ Puanları ile Çocuk Sahibi Olma Durumları Arasındaki Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

Çocuk Sahibi Olma	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Evet	18	127,7222	2,78241	-1,674	0,099
Hayır	56	129,0000	2,82843		

Bağımsız Gruplar t-Testi sonuçları incelendiğinde katılımcıların SSBÖ puanları ile çocuk sahibi olma durumları arasında anlamlı bir farklılık ($p=0,099 > 0,05$) bulunmamaktadır.

Katılımcıların sigara kullanımları ile SSBÖ puanları arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla Bağımsız Gruplar t-Testi uygulanmıştır. Sonuçlar Tablo 10’da belirtilmiştir.

Tablo 10. Katılımcıların SSBÖ Puanları ile Sigara Kullanımları Arasındaki Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

Sigara Kullanımı	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Evet	7	127,5714	3,20718	-1,044	0,3
Hayır	67	128,6716	2,59596		

Bağımsız Gruplar t-Testi sonuçlarına göre katılımcıların sigara kullanımları ile SSBÖ puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p=0,3 > 0,05$).

Katılımcıların düzenli spor yapmaları ve SSBÖ puanları arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla Bağımsız Gruplar t-Testi uygulanmıştır. Sonuçlar Tablo 11’de belirtilmiştir.

Tablo 11. Katılımcıların SSBÖ Puanları ile Düzenli Spor Yapmaları Arasındaki Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

Düzenli Spor Yapılması	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Evet	61	129,1148	2,75135	2,920	0,005
Hayır	13	126,6923	2,52932		

Tablo 11 incelendiğinde, katılımcıların düzenli spor yapmaları ile SSBÖ puanları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir ($p=0,005 < 0,05$).

Tartışma ve Sonuç

Spor, bir taraftan bireylerin hayatına olumlu katkı sağlarken diğer taraftan sağlıklı bir toplum yapısının oluşmasında, toplum bütünlüğünün sağlanması ve gelişmesinde etkili bir olgudur (Yetim, 2000). Sporun sosyal entegrasyon sürecine katkısı önemli bir araştırma konusudur. Spor yoluyla entegrasyon ile ilgili çalışmalar yapmak ve sonuçlarının entegrasyon konusunda beklentileri karşılayıp karşılamayacağı ile sosyal bütünleşmeye ne şekilde katkıda bulunabileceğini güçlü bir şekilde sormak araştırmacıların konusudur. Bu anlamda yerleşik yargılardan kurtulmanın yolu, ilgili çalışma ve projelerden geçmektedir. Bu çalışma bir grup aktivitesi bağlamında literatüre katkı sunmayı amaçlamaktadır. Aynı zamanda disiplinlerarası bir yaklaşımla spor ve sosyal bütünleşme arasındaki ilişkiyi tespit etmeyi amaçlayan bir metodolojiyi benimsemektedir.

Çalışma bulgularına göre, kadın ve erkek katılımcıların SSBÖ puanları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Ayrıca, katılımcıların yaşları ve eğitim durumları da SSBÖ puanlarında ayırt edici bir özellik oluşturmamıştır. Bu çalışma sonuçlarına göre, sportif faaliyetlerde cinsiyet, yaş ve eğitim durumunun sporun sosyal bütünleşme etkisinde bir fark oluşturmadığını söylemek mümkündür.

Katılımcıların medeni durumları ve SSBÖ puanları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre evli katılımcıların SSBÖ puanları bekar ve boşanmış katılımcılara göre anlamlı düzeyde düşüktür. Çalışmada katılımcıların medeni durumlarına göre bisiklet sürme etkinliklerine katılım yüzdelerine bakıldığında ise % 48,6'sının evli, % 41,9'unun bekar ve % 9,5'inin boşanmış olduğu görülmektedir. Burada en yüksek katılım oranı evli katılımcılara aittir. Tablo 7'ye göre anket sorularına verilen puanlar incelendiğinde; evli katılımcılarda en yüksek puan alan soru *fiziksel fayda* alt boyutunda yer alan "vücut şeklimi korur ve zindelik sağlar" sorusudur. Bekar katılımcılarda en yüksek puan alan soru *sosyalleşme* alt boyutunda yer alan "Arkadaşlarımla birlikte olmamı ve iyi zaman geçirmemi sağlar" sorusudur. Medeni durumu boşanmış olan katılımcıların en yüksek puan verdiği sorular ise *sosyalleşme* alt boyutunda yer alan "Arkadaşlarımla birlikte olmamı ve iyi zaman geçirmemi sağlar" ve "Güçlü arkadaşlıklar kurmamı sağlar" soruları ile *fiziksel fayda* alt boyutunda yer alan "Vücut şeklimi korur ve zindelik sağlar" sorusudur. Bu açıdan bakıldığında evli katılımcıların bisiklet etkinliğine fiziksel fayda boyutunda yaklaştığı söylenebilir.

Çalışma bulgularından bir diğeri, katılımcıların SSBÖ puanlarının çalışma durumu ve sigara kullanımları ile anlamlı bir farklılık göstermediğidir. Katılımcıların yalnızca % 9,5'i sigara kullandığını belirtmiştir. Çalışma sonuçlarına göre katılımcıların çalışma ya da çalışmama durumunun ve sigara kullanımlarının spor etkinliklerine katılımlarında ve sporun sosyal bütünleşmeye olan etkisinde ayırt edici bir unsur olmadığı söylenebilir.

Katılımcıların SSBÖ puanları ile düzenli egzersiz yapmaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Bu sonuç düzenli olarak yapılan sporun sosyal bütünleşme üzerindeki olumlu bakış açısını da göstermektedir.

Katılımcıların tüm sorulara verdikleri cevaplar dikkate alınarak tüm soruların puanları incelendiğinde en yüksek puan alan ilk üç anket sorusu sırası ile; *fiziksel fayda* alt boyutunda yer alan “vücut şeklimi korur ve zindelik sağlar”, *sosyalleşme* alt boyutunda yer alan “diğer insanlarla ortak bir şeyleri paylaşmamı sağlar” ve “arkadaşlarımla birlikte olmamı ve iyi zaman geçirmemi sağlar” şeklindedir. Bu sonuçlara göre spor etkinliklerinin fiziksel boyutunun katılımcılar tarafından dikkate alındığı ve sporun faydalarına inandıkları, bunun yanında *sosyalleşme* alt boyutunda yer alan iki sorunun sporun sosyal bütünleşmedeki etkisine işaret ettiği görülmektedir.

Çalışma sonucuna göre; farklı demografik özelliklere sahip kişileri bir araya getiren spor etkinliklerinin, insanları ortak bir paydada birleştirerek sosyal bütünleşmeye katkı sağladığını söylemek mümkündür. Bu çalışma ile ortaya konulan grup halinde spor ve sosyal bütünleşme arasındaki ilişki dinamiği halihazırda yeterli sayıda akademik üretim bulunmayan ilgili literatüre katkı yapmaktadır. Disiplinlerarası çalışmaların akademik alanda kazandığı önem gözönüne alındığında bu makalenin sadece ortaya koyduğu sosyal bütünleşme ve spor ilişkileri bağlamında değil, aynı zamanda disiplinler ötesi yaklaşımla bu alanda gelecekte yapılacak çalışmalara ışık tutacağı söylenebilir.

Öneriler

Benzer çalışmaların farklı spor etkinlikleri ve etkinliğe katılım sayısı da dikkate alınarak yapılması, sporun farklı dallarının sosyal bütünleşmeye etkisinin ölçülmesinde faydalı olacaktır.

Kaynaklar

- Aslantürk, Z., Amman, T. (2020). Sosyoloji. kavramlar, kurumlar, süreçler, teoriler (12. Baskı), İstanbul: Çamlıca Yayınları.
- Balcı, A. (2000). Örgütsel sosyalleşme: kuram strateji ve taktikler. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Freedman, J. L., Sears, D. O., ve Carlsmith, J. M. (1989). Sosyal psikoloji. (Çev: Ali Dönmez). 1. Baskı. İstanbul: Ara Yayıncılık.
- Gündoğdu, R. (2013). Sosyalleşme ve sosyalleşme süreci, Erişim Tarihi: 18.09.2020, https://www.researchgate.net/publication/315386774_SOSYALLESME_VE_SOSYALLESME_SUR_ECI
- Küçük, V., ve Koç, H. (2004). Psiko-sosyal gelişim süreci içerisinde insan ve spor ilişkisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10, 131-141.
- Lenger, A., ve Schumacher, F. (2015). The social functions of sport: a theoretical approach to the interplay of emerging powers, national identity, and global sport events. *Journal of Globalization Studies*, 6 (2), 41-58
- Memduhoğlu, H. B. (2008). Örgütsel sosyalleşme ve türk eğitim sisteminde örgütsel sosyalleşme süreci. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5 (2), 137-153.
- Suner, A., Atlı, A. (2018). Toplumsal kutuplaşma ekseninde sanat ve spor. İstanbul Politikalar Merkezi, İstanbul.
- Türkkahraman, M., Tutar, H. (2009). Sosyal değişim, bütünleşme ve çözülme bağlamında toplumda farklı kültür ve anlayışların yeri ve önemi. *Alanya İşletme Fakültesi Dergisi*, 1 (1), 1-16
- Yetim, A. A. (2000). Sporun sosyal görünümü. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, V (1), 63-72.
- Yılmaz, B., Karlı, Ü., Yetim, A. A. (2006). Sporda Sosyal Bütünleşme Ölçeği (SSBÖ) geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, XI (4), 3-10

Yılmaz, N. (2013). Sosyalleşme sürecinin siyasallaşma boyutu. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 9 (19), 319-332.

Makale Alıntısı

Küçükbaş Duman, F. (2020). Sporun Sosyal Bütünleşme Üzerindeki Etkileri [The Effect of Sport on Social Integration], *Spor Eğitim Dergisi*, 4 (4), 169-177.

Bu eser Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.